

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

A BAJAI SZABADELVÜPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház I. emelet.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Főszerkesztő:
Dr. Lemberger Ármin
Felelős szerkesztő:
Horovitz Gusztáv

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számítanak.

Polgártársak!

(H.) Népgyűlésre hívtak benneteket össze. A függetlenségi párt arca szégyenpirban ég, mert Baja város törvényhatósága helyeselni merete a kormány honmentő politikáját.

Menjetekek el erre a népgyűlésre és hallgassátok meg, miként ámitanak benneteket. Törvénysértésről fognak nektek beszélni azok, akik három év óta egyebet sem tesznek, mint lábball tiporják a törvényeket. Siránkozni, jajveszékelní fognak, hogy veszélyben a haza, mert megfosztották őket annak a lehetőségétől, hogy végromlásba vigyék ezt a sokat szenvedett országot, szabadon garázdálkodhassanak a ti felhatalmazástokra hivatkozva.

Polgártársak!

A megsemmisülés végveszélye fenyegette a parlamentarizmust. A többség akarata nem érvényesíthetett, megbénították tevékenységét azok, akik csak így tudtak az ismeretlenség szürke homályából kiemelkedni.

Tisza István gróf miniszterelnök az ország parancsoló érdekeit tartotta szem előtt, mikor végét vetette ennek a lelketlen játéknak.

November 18-án felszabadította az országot egy kínos lidércnyomás alól.

Ekkor megkezdte az ellenzék azt a förtelmes bacchanáliát, melytől undorral fordul el minden jobb ízlésű ember. Emlékezzetek december 13-ára, mikor otromba dühükben az ország vagyonának estek, törtek, zuztak és ország világ előtt lealacsonyították a magyar név becsületét.

Önző érdekek vezeték őket. A legtöbbnek mandátuma csalódást hozott választóira. Rútul visszaéltek a bizalommal, önző célokra használták fel választóik bizalmát.

Polgártársak!

Ne higjetekek a szép szavaknak, a hazafiság mázával bevont, édes beszédeknek. Ez mind a ti megtévesztésekre készült.

Ezeknek az embereknek megadatott a szó hatalma, hogy magukkal az örvénybe rántsák azokat, akik felülnek szép beszédeiknek. Hazugság minden szavuk, mert valójában nem hiszik azt, amit mondanak.

Polgártársak!

Szónokokat hoznak nektek Budapestről és azt mondják ezek Magyarország virágai, diszei, ezek volnának hivatva Magyarországot a boldogulás útjain vezetni.

A ti romlatlan lelkeiteket akarják mézes-mázos szavaikkal megnyerni, a ti becsületes gondolkozástokra akarják megmételyezni és titeket akarnak takaróul használni, ha szemükre vetik aljas játékaikat.

Polgártársak!

Legyetekek józanok és ne higjetekek a csábító beszédeknek, ne higjetekek, hogy mindig annak van igazá, aki legjobban kiabál.

Tartsátok meg bölcs mérsékletetekek és ha haza menve utána fogtok gondolni a népgyűlésen elhangzott beszédekre, rájöttök, hogy azok kacagnak rajtatok legjobban, akik ezekkel a beszédekkel akartak benneteket megnyerni.

Vigyázzatok, mert első sorban rólatok van szó és — sajnos — fortuna favet mendacibus, a szerencse kedvez az ámitóknak!

A választási urna előtt.

Forrongó, lobogó lánggal égő katlannál alakult át az ország politikai közvéleménye, mely időről-időre erőszakos kitörésekben, elemi erővel löki ki magából a felzaklatott szenvedélyek, a fékevesztett indulatok fohéren izzó láváját. Lángba borult az egész ország, vad tivornyákat ül az eszevesztett szilajság és a higgadság, a józanság és megfontoltság figyelmeztető szózata süket fülekre talál az általános forrongás közepette.

És közepette e magasan torlódo politikai hullámverésnek lép a közelebbi napokban Baja város választópolgársága az urna elé, hogy szavazatával nyilvánvalóvá tegye, kiket tart méltóknak és érdemeseknek arra, hogy a törvényhatósági bizottság kebelében intézzék majdan szívük sugallata és lelkiismeretük meggyőződése szerint e szűkebb hazának, e talpalatnyi rögnek, e mindannyiunk lelkiétől lelkezett Baja városnak sorsát.

E percben, midőn e sorokat írjuk, midőn még széles ez országban dul a felkorbácsolt politikai szenvedély, méltán aggodalom tölti el szívünket, hogy a törvényhatósági bizottsági tagok választásába nem-e fog belekiáltani az országos politika éles disszonanciája, nem-e fognak itt is érvényre jutni a politikai indulatok viharzó érzelmei, itt, ahol egyedül a városunk iránt táplált aggodó szeretet, kizárólag a városunk jól felismert érdeke iránt érzett fiú ragaszkodás lehetnek irányadók.

Ott, ahol városunk jövő boldogulása forog koczán, ott el kell némulnia az országos politika konkolyt hintő szavának, ott nem követhető más szempont, mint annak gondos és körültekintő mérlegelése, hogy azok, kiket bizalmunkkal megajándékozni akarunk, reászolgáltak-e a multban arra, hogy a választópolgárság e város sorsát megnyugvással az ő kezükbe lehessen bízni bizalommal elvárhatossá tölük, hogy e város érdekeiért küzdeni és fáradni fognak.

A szavazati lapok immár közkézen forognak. A választópolgárságnak lesz tehát alkalmi ítéletével szankcionálni; érdem-e komoly dologtevéssel közreműködni e város boldogulásán és elnyerhető-e a legértékesebb pályabér, a polgártársak bizalmának cserkoszorúja azok által, akik életük java

részt, tevékenységük súlypontját abba helyezték, hogyan lehet e várost előbrevinni a felvirágzás ösvényén?

Ha a választópolgárok tiszta látását nem fogja elhomályosítani a politikai szenvedély sötét hálójoga, ha szívük és agyuk figyelmeztető szózatát nem fogja megvesztegetni a felzaklatott pártindulat rossz tanácsadója, akkor hisszük és valljuk, hogy méltó feleletet fog adni a felvetett kérdésekre.

Politikai hírek.

A kalocsai érsekség. Egyházi körökből eredő hír szerint a kormány a kalocsai érseki szék betöltésére Mayer Béla főszentelt püspököt, a kalocsai káptalan nagyprépostját szemelte ki. Mayer Bélát annak idején zágrábi érseknek akarták megtenni, kinevezésétől azonban a római kuriánál a horvátok izgatása miatt elállottak.

Törvényhatósági bizottsági tagok választása.

Az üresedésbe jött törvényhatósági bizottsági tagok helyeinek betöltésére elrendelt választás, mint ezt már jeleztük, f. hó 22-én fog végbemenni valamennyi választókerületben.

Az I. választókerületben (Belváros) a választás a városi székház 2. sz. tanácstermében történik. Választási elnök: *dr. Nikolaus* Béla ügyvéd, helyettese: *dr. Bernhart* János t. főorvos.

A hatósági párt jelöltjei:

Ertl József
Dr. Hegedűs Aladár
Dr. Ladányi Mór
Dr. Lemberger Ármán
Mayer Károly járásbíró
Müller József
Nánay Lajos
Scherer Sándor
Székely Károly

A II. választókerületben (Felsőváros) a választás színhelye: a belvárosi iskola (a tanítóképző-intézet mellett). Választási elnök: *Weisz* Nándor tanácsnok, helyettese: *Müller* József.

A hatósági párt jelöltjei:

Breink Nándor
Rosenberg Jakab
Schulcz Ferencz
Spitznagel Ferencz
Tury Mátyas

A III. választókerületben (Alsóváros) a választás helye: az alsóvárosi (Szt. Antal-utcai) iskola. Választási elnök: *dr. Klénancz* György t. ügyész, helyettese: *Szűcs* Ferencz városi tanácsnok.

A hatósági párt jelöltjei:

Borkity Antal
Ertl István
Jerkovics Sándor (dejo)
Gyulánszky József.
Latinovics János
Viczhum József

HIREK.

Közgyűlés. Az állatvédő egyesület vasárnap, f. hó 11-én tartotta évi rendes közgyűlését, mely alkalommal *Hesser* Gyula elnök számolt be az egyesület eddigi működéséről s örömmel jelezte az elért eredményeket. Az elnöki megnyitott *Reisz* Irén k. a ügyesen szerkesztett érdekesítő felolvasása követte, melyet a szép számban megjelent közönség tapsokkal honorált. A zárszámadást és a jövő évi költségvetését a közgyűlés egyhangúlag elfogadván, elnök elvételével az ülés véget ért.

Iparhatósági megbizottak. A 8-án megéjtett választás eredménye a következő: I. a bajai rendőrkapitány, mint I. foku iparhatóság mellé közfelkiáltással a következők választottak meg. A) az iparosok részéről: Jorgovits Szvetozár, Jaszlits András, Imrik József, Kaposcs Ferencz, Nagy Péter, Szabó Sándor, Szilágyi Sándor, Tiprovác Péter, ifj. Utry Pál, Schneider Ferencz, Utry Lajos, Koroda Gyula, Wagenblatt István, Magyar András. B) a kereskedők részéről: Klein Rezső, Reich Vidor, Drescher Gyula, Fischer Pál, Kollár Ágoston, Schlieszer Miksa. II. a bajai szolgabírói hivatal mellé. A) az iparosok részéről: Csermák Ernő, Csermák Gyula, Mikolits Ignác, Guggenberger Gusztáv, Müller Antal, Vagenblatt József, Nyirait István, Szuszits János, Topál Flórián, Iszkeitz András, Mátyai Mihály. B) a kereskedők részéről: Reich Vilmos, Eckert Gyula, Gergely Benő, Hechtl József, Neubauer Alajos, Bruck Pál, Schmetzer Ernő, Grünhut Miksa és Zwillingher Salamon.

Az ügyvédi kamara tisztújítása. A szabadkai ügyvédi kamara ma, december 18-án tartja meg tisztújító közgyűlését. A közgyűlés délelőtt 10 órakor lesz az ügyvédi kamara helyiségében.

Diszfák eladása. A *Bajai Gyűmölcsészeti Egyesület* 130—180 cm. magas, gyökeres, edénybe is ültethető fenyő kapható, darabonként 1 korona 20 fillér árban.

A bajai kath. legényegylet előjárói tisztelettel értesítik azon nagylelkű adakozókat, kik az egyleti ház építéséhez 10 koronával járultak, hogy ezen összeg 1904. decz. hó 18-ától a házrészjegy visszaadása mellett az egyleti pénztárnoknál, Wildmann János úrnál köszönettel visszafizetik.

Szilveszter-estély. *Ziech* Henrik vendéglős a régi szokáshoz híven, ez évben is megtartja tánczcsal és tombolával egybekötött Szilveszter-estélyét.

Liczeumi szövetség. A Szabadkán megjelenő „A Bácsország” e kiváló ügyességgel szerkesztett szépirodalmi lap amaz eszmét vetette föl, hogy bácsimegyei liczeum-szövetség alakíttassék. E szövetségben helyet találnának: Zombor, Szabadka, Ujvidek, Baja, Zenta és Óbecse. Siker esetén mindenesetre sokat nyerne vele a megyei kultúra és éppen azért csak örülni tudnánk, ha e terv megvalósulna.

jobb önző és állatias vágy. Most azonban kénytelen vagyok belátni, hogy igenis vannak esetek, mint amienk is most, amikor sutba kell dobni az elveket és követelni a jövendő boldogságunk érdekében, hogy az én akaratom érvényesüljön.

Az asszony: Ugy? És ettől függ a mi jövendő boldogságunk? Köszönöm az olyan szerelmet, amit egy ilyen csekélység is tönkre tehet. Akkor inkább nem is kérek belőle. Ugy látom te is csak szónokolni tudsz a szerelemtől, de amikor arra kerül a sor, hogy be is bizonyítsd, hogy bízol bennem, akkor kiűl, hogy semmivel sem vagy különb a többinél és hogy a te szerelmed sem becsületes, hanem „önző és állatias vágy”, amint te mondan szoktad.

A férj: Ejh! Asszonyi okoskodás. Tudod jól, hogy nagyon szeretlek. Őszintén és komolyan. De tény az, hogyha a levelet el nem olvashatom, akkor vége a bizalmamnak irányodban és evel egyttal vége van a szerelmemnek is. Azért hát újra kérlek, követelem, add ide azt a levelet.

Az asszony: Soha!

A férj: Majd meglátjuk. (Elindul az asszony felé, mire ez végső kétségbeesésben a töle messze eső nyitott ablak felé dobja a levelet. Ez azonban nem röpül ki, hanem leesik a földre. A férj utána rohan, de az asszony utálja állja.)

Az asszony: Megállj. Esküszöm neked, hogy abban a levélben semmi olyas sincs, amit nem szabadna elolvasnod. Ha azonban nem hiszel nekem és mégis elakarnád olvasni, tessék, ott fekszik, én nem foglak benne többé megakadályozni. Arra

TÁRCA.

A levél.

Személyek: A férj. Jól táplált 32 éves férfi. Öltözékben kerestett eleganciát. Mozdulatai erőltetetten kimértek. Beszéde édeskés, tulságosan udvarias. Alapjában véve közönséges jellem. Önhitt és hiu.

Az asszony. 22 éves. Törékeny kis alak, aki úgy játszik óriás férjével, mint valami gyerekekkel. Gyűlöli az urát s gyűlöletét nehezen tudja palástolni. Öletes és rafinált. Csalfa, mint egy cocotte. Legjobban szeretné az urát állandóan gormbaságokkal traktálni, de a kényelemért és örületes toalet szeretéért túrtútoztati magát. Megelégszik azzal, hogy derűre borúra megesalja.

A férj: Mondtam már magának, kedvesem, hogy nem a féltékenység készít arra, hogy azt a levelet követeljem magától. Tudja jól, hogy ez nem fér össze a természetemmel. Többet mondok: amikor ide bejöttem és észrevettem, hogy maga ijedten igyekszik előlem egy levelet elrejtteni, pusztá kíváncsiságból kérdeztem csak, hogy mi áll benne? De hogy aztán láttam, hogy mennyire megzavarja ez az én ártatlan kérdésem, most már igenis akarom tudni a tartalmát. No ne bolondozzon édes fiam, hanem nyissa ki szépen a kicsi öklét és adja ide azt a szegény összenyomorgatott levelet. Hisz ugy is tudom, hogy gyerekség lesz az egész, amit előlem el kard titkolni és meglátja, nevetni fogunk rajta mind a ketten. Hanem azért mégis csak el kell olvasnom.

Az asszony: Én pedig nem adom, nem adom...

A férj: Elég lesz a tréfából, édes fiam. Vég-tére nekem, a férjednek, csak jogom van tudni, hogy mivel állasz levelezésben. Aztán meg egyáltalán nem látom be, hogy mért ne szabadna ezt nekem elolvasnom. Itt csak két eset lehetséges. Vagy az én jó és hiú feleségem vagy — akkor nem szabad titkolnod lenni én előttem, vagy nem vagy az, akkor meg kell tudnom a valót, még pedig minél előbb.

Az asszony: Én pedig nem tehetem. Lehetetlen. Nem fogom odaadni, bármi történjék is.

A férj: De hát miért? Azt csak szabad tudnom.

Az asszony: Mert... mert... jaj ne kinozzon!

A férj: Nos halljuk.

Az asszony: Nos hát azért, mert... mert lealáz, igen-igen lealáz az a tudat, hogy az uram nem bízik bennem, hogy képes rólam aljasságot feltelezni. Esküszöm, gyerekség az egész, de én nem akarom, hogy elolvad. Nevezd asszonyi szeszélynek, önfeljűségnek, vagy aminek akard, de én nem, nem adom oda. Megkövetelem, hogy bizzál bennem épen ugy, mint én te benned. Nem szabad féltékenykedni lenned és én...

A férj: Ostobaság. Jól tudod, hogy nem vagyok az. Nem egyszer mondtam már, hogy aki igazán és becsületesen szeret valakit, legyen az akár a felesége, akár a szeretője, az nem lehet féltékeny, mert az ilyen szerelem megkivánja, hogy az ember tisztelje is azt, aki szeret. Ha valaki féltékeny, az szükségképp feltételez az asszonyáról nemtelen dolgokat, akkor pedig az nem szerelem, hanem legfel-

— **A parlamenti harcz relikvái a pécsi piacon.** Kifakult fekete ruhába öltözött idegen férfiak jelent meg szerdán a pécsi piacon s miután ez a tér nem vált be, a népesebb utcákban jár-kelők közönségnek kínálgatta hazafias kegyelet- tel és nagy buzgósággal fölűtést keltő árukat. Ezzel nagy doboz volt a kezében, telve nemzeti színű szalaggal átkötött keményfeszilánkokkal.

— *Tessék kérem a tegnapi parlamenti harcz emlékeiből venni! Nemzeti színű szalaggal átkötve. Csak lusz filler.*

Ezzel járta be az utcákat.

— *Van itt kérem véres szálkái is! Rendkívül érdekes és ritka példány! Csak egy korona.*

S voltak hazafiak, akik fölűttek a szédelőgöncök s nagyban vásároltak parlamenti relikvákat.

Az üzlet ki is fizette volna magát, ha a kormány szolgálatában álló rendőrség, mondjuk így, ez most stilszerű, nyakon nem csipi a csalót. Igaz ugyan, hogy lázítás címén nem emelték elene vadat s csalás miatt se tartóztatták le, no meg hogy házalási engedélyre se lévén, kihágást követett el, de e miatt se büntették meg, mert egyáltalán nem lehetett komolyan venni, hanem az összes relikvákat a rendőrszoba vaskályájába dobták s algyújtottak.

— **Iparvásár az ipartestület helyiségében.**

Nehogy a nagyérdemű közönség félrevezetessék, tudomásra hozom, hogy az ipartestület előjárósága azon kétszeri határozatot, hogy a bajai iparkészítmények jó hímvezt szerezve, kizárólag csak helyben készült iparüzemek hos-atának ott forgalombá, husz iparos kérelmére megváltoztatta és kimondta, hogy idegen készítményt is árulhatnak. Mivel az ipartestület elnöke által ezen változtatás közhírre nem tetettet s mivel az előbbi meghirdetésbe, hogy kizárólag helyi készítmény fogadtatik el, nekem is részem volt — hogy tehát a félrevezetés vádjá engem ne érjen — kötelességem ezt ez uton a közönséggel közölni.

Egy előjárósági tag.

— **Lopás.** Ifj. Rosenfeld Ignác, Schlesier Mór segédje tapasztalta, hogy valahányszor vásárból hazajött, áruja, 100 korona értékben, hiányzott Végre rájött, hogy Tettinger Teréz, Schlesier Mór cselédje, aki a lerakásnál segített, mindig lopott árut, melyet meg is találtak nála. A nyomozást megindították.

— **Magánokirahamisítás.** Nyirati Mária 1903. június havában 100 k., augusztus havában 120 korona kölcsönt vett fel Schönstein Adolfól jelzalgóra. A kötelezőnyvre nővére, Nyirati Erzsébet férj. Bus Józsefnél nevért írta. Mikor Schönstein perelt, akkor tűnt ki a turpisság. A vizsgálat megindult és Nyirati Mária tettét be is ismerte.

— **Figyelmeztetés.** A postai csomagok célszerű csomagolása, helyes címzése, stb. tárgyában. A karácsonyi és újvi rendkívüli csomagforgalom ideje alatt a küldemények késedelem nélkül való kezelése csak úgy biztosítható, ha a közönség a csomagolásra és címzésre vonatkozó postai szabályokat betartja. Különösen szem előtt tartandók a következők: 1. Pénzt, ékszerst más küldeményekkel egybe csomagolni nem szabad. 2. Csomagolási faladák, vesszőből font kosár, viaszos vagy tiszta közönséges vászon, kisebb értékű és csekélyebb súlyú tárgyakkal pedig erős csomagolópapir használandó. Vászony vagy papírburkolattal bíró csomagokat göb nélküli zsinnegel többszörösen és jó szorosan átkötzni, a zsineg keresztelése pontján pedig pecsétviaszzal kell lezárni. A pecsételésnél vésett pecsétnyomó használandó. 3. A címzésnél kiváló gond fordítandó a címzett vezeték- és keresztnevének vagy más megkülönböztető jelzésnek (pl. ifjabb, idősb, özvegy stb.) további a címzett polgári állásának vagy foglalkozásának és lakhelyének pontos kitétele; a Bu-

azonban figyelmeztettek, hogy ha felveszed onnan azt a levelet, abban a pillanatban vége köztünk mindenek és én örökre elhagyalak. Mert amit te nem tudsz elképzelni igaz szerelmet féltékenységgel párosulva, ép úgy én sem tudnék olyan ember felesége lenni, aki nem bizik bennem feltétlenül, hanem gyanúsítani képes.

A férj: De ...

Az asszony: Én nem vitatkozom veled e felől többet. Ha tetszik vedd fel a levelet és olvass el, én pedig csomagolok és utazom haza a szüleimhez örökre. Magadra vess aztán, ha egy ilyen ostobaságot tönkretesz mindkettőnk boldogságát. Ha azonban nem nyulsz hozzá, akkor én továbbra is a te szerető és hű feleséged maradok és talán hónap vagy hónapokat magam mondom el, hogy mi állt benne. Esküszöm, hogy komolyan beszélek. Nos hát válaszd. Szabad az ut erre is, arra is.

(A férj egy helyben áll és tétozódik. Az asszony reszketve nézi. Végre egy bátorlaton lépést tesz a levél felé, majd hirtelen megmondja magát, megfordul és szó nélkül elhagyja a szobát. Az asszony sebesen odafut a levelehez, ezer darabra tépi és az ablakon át a szélnek eresztí. Csak amikor már biztonságban érzi magát, sóhajt fel megkönyömbölyben és piros nyelvet költve arra felé, amerre a férj elment mondja.)

Az asszony: Számár!!

Szenes.

dapestre és Bécsbe szóló küldemények címzírtaiban czenkivül a kerület, utca, házszám, emelet és ajtó jelzés stb. kiteendő. A rendeltetési hely tüzetes jelzése (vármegye) s ha ott posta nincs, az utolsó posta pontos és olvasható feljegyzése különösen szükséges. 4. A címet magára a burkolatra kell írni, de ha ez nra lehetésges, egy a cím, fatábláskára, bórdrabar vagy erős lemezpapírra íranda. A papírlapokra írt címeket mindig egész terjedelmében kell a burkolatra felragasztani. Felette kívánatos, hogy a feladó nevét és lakását, továbbá a címírat összes adatait feltűntető papírlap legyen magában a csomagban is elhelyezve, arra az esetre, hogyha a burkolat levő címírat leessen, elveszne, vagy pedig olvashatalanná válék, a küldemény bizottsági felbontása után a jelzett papírlap alapján a csomagot mégis kézbesíteni lehessen. Kívánatos továbbá, hogy a feladó saját nevét és lakását a csomagban levő címírat felső részén is kitűntesse. 5. A csomagok tartalmát egy a címíraton, mint a szállítólévélén szabatosan és részletesen kell jelezni. Budapestre és Bécsbe szóló élelmi szerket, illetve fogyasztási adó alá eső tárgyakat (busnemű, szeszes italok stb.) tartalmazó csomagok címzírtaira, nemkülönbén az ilyen csomaghöz tartozó szállítólevélken a tartalom, minőség és mennyiség szerint kiríranda (pl. szalonna 2 kgr., egy pulyka 3 kgr., 2 liter bor stb.). A tartalom íy részletes megjelölése a fogyasztási adó kivétele szempontjából szükséges és a gyors kézbesítést lényegesen előmozdítja.

— **Uránia Tudományos Színház.** A kifeszített fehér vászonra kíváncsi szemek tekintete szegeződik, várják, hogy meglevendéjk a vászon és a képek kaleidoszkopszerű változása elröpíti a fantáziát a messze Norvég jeges hóába. Az „Ejféli nap országának” tündériesen szép fjordjai, gleccserei, hóborította jeges tájai izgatón szép képekben tárulnak a néző szeméi elé. A magyarázatot színes előadásban Ráth István műve szolgálta. A kitűnő munka szinte megleveniti a képeket. Látjuk a létrék között halászok munkáját, a rengeteg favégeit, a zord hegyek földmívelőt, a lappok nyomorúságos életét. Az iramszarvosok óriási nyájait. Csupa érdekes, ismeretlen kép. A közönség, mely zsufolóság megtöltötte pénteken este a Nemzeti színház nagytermét, szívesen és sokat tapsolt a sikerült előadásnak. Szombaton a „Modern asszony”, vasárnap a „Berlini élet” kerül színe. Gyeky kaphatók kiadóhivatalunkban Kollár A. könyvkereskedésében.

— **Fejedelmi borralaló.** Károly portugál király két hetet töltött Angliában, mely idő vadászat és más szórakozások közt telt el. Az uralkodó a borralaló adása terén nyilván még ez országban is a legmagasabb rekordot érte el, noha itt mások is bőségesen osztogatták a bakst. A király nemcsak az angol királyi ház vendége volt, de több főrangú családé is. Károly király a házban és házon kívül nyujtott szolgálataokért összesen negyedmillió korona borralalót osztott szét. Ez óriási összeg teljes joggal idézi elő azt a kérdést, hogy mikép lehetésges íly nagy összegnek kisebb szolgálatakat jutalmazni? A felet nagyon könnyű, ha vesszük, hogy Angliában a szolgaszemélyzet még szerény háztartásban is nagyobb, mint másutt. Az előkelő házak gazdságát és társadalmi rangját gyakran a szolgáló tömeges osztályozása szerint állapítják meg. A portugál király a szolgáknak egyenkint 100 ló 1000 koronájig terjedő borralalót adott. Ehhez járul a detektívnek adott 10.000 koronára rugó ajándéka, akik a király minden útján biztonságra felett őrködtek. A vadászesemények és az erdszék is kaptak ajándékokat, többnyire drága ékszerket. A vendéghez beosztott vadászország két heti szolgálattért 10.000 korona tiszteletdíjat. A borralaló osztogatása Angliában rendkívül virágzik és különösen magas személyek látogatásához hihetetlen várakozások fűződnék.

Közégi képviselőválasztás előtt.

A törvényhatósági bizottsági tagok választása tulajdonképen semmi összefüggésben sem áll az országos politikával, mert a helyi önkormányzatra néve majdnem közbémöb, hogy a város országgyűlési képviselői milyen politikai pártokhoz tartozik. Ennek daczára a gyakorlati életben mégis tegetbbször úgy szokott lenni, hogy a közégi hatósági párt az országos szabadelvű párt hibeiből — a városi ellenzék pedig az országos ellenzék pártok követoiből toborzódik össze. Ennek valószínűleg az az oka, hogy egy a közégi bizottsági tagokat, mint az országgyűlési képviselőt, ugyanazon választó jogosultak választják s így mindegyik párt mindkét rendbeli választásra együtt tartja hieit.

Nálunk is a legutóbbi országos képviselőválasztás óta a fenti módon alakultak a viszonyok. Pedig ez érvileg épen nincs indokolva. Mert, aki országos politika szempontjából ellenzék, az nem feltétlenül kell, hogy ellene legyen a helyi önkormányzat terén a hatóság kormányzati elveinek és törekvéseinek s viszont.

A városi törvényhatósági bizottsági tagok választásánál két elvnek kell a választókat vezérelni,

Először, hogy helyesnek, jónak és ídvőnek találja-e a helyi közigazgatási hatóságok s önkormányzati testületek (közgyűlés, stb.) önkormányzati elveit, a közjólét előmozdítását célzó törekvéseinek irányát — vagy sem; másodsor, hogy kiket tart a választópolgár legalkalmasabbnak arra, hogy az általa helyeselt elveket és törekvéseket a városi önkormányzatban tényleg is érvényre juttassa?

Íly szempontból bírálva a doigot, természetesen, hogy meg fognak a vélemények oszlani, mert mindenkinek igénye kielégíteni, ízéslet és sajátlagos egyéni felfogását követni lehetetlen, ha még oly lelkes jóindulattal, magas ambíciókkal és czéludatú törekvésekkel vezetik és intézik is a hatóság és az önkormányzati testületek a közigazgatási ügyeket. Nézeteltérések minden dologban voltak s lesznek is s ez alul a helyi kormányzás sincs kivéve.

Nem is akarunk itt s ezuttal senkit sem nézetének megváltoztatására rábírní, csupán egyetlenegy, a választópolgárok némelyikének felfogásában mutatkozó tévedést óhajunk felderíteni. S ez a téves felfogás abban áll, hogy a legutóbbi képviselőválasztás óta a helybeli közeposztály, (t. i. az intelligencia s a vele tartó jobbmódu birtokos, kereskedő és iparos-osztály), úgy állítatik oda, mintha érekelletlenül állana a városi polgárok többi részével, a kisebb iparosokkal, kereskedőkkel és gazdalkodókkal, mintha ennek a kétféle népozstálynak különböző érdekei, egymástól eltérő óhajatai s vágyai volnának. Ez véleményünk szerint egy nagy s teljesen indokolatlan félreírés. Mert szerény városunkban olyan elkülönített kaszt, melynek az önkormányzat terén más érteke és kívánní valója volna, mint a polgárság többi részének, már hosszabb idő óta nem volt s ez idő szerint olyannak létezése nem is képzelhető. Egyenlő magán- és közjoggal felruházva, közülnök senkinek sincsenek kiáltásai, de viszont senki sem lesz a többség által elnyomva. Valóban tehát az a félreírés, hogy az úri nagybirtokos közeposztály bármely városi kérdésben olyan álláspontra helyezkedett volna, mely a többi polgárság érdekeivel ellentétben állott s arra káros lett volna, sőt éppen ellenkezőleg a legjobb intézmény vezetéké mindíg a helyi hatóságokat s őket pártoló városi bizottsági tagokat, valahányszor olyan intézmény létesítésére nyílt alkalom, mely alkalmas volt az összpolgárságnak s különösen a polgárok szegényebb részének anyagi helyzetét megjavítani. Ígaz, hogy ez nem érdem, hanem csak a kötelesség teljesítése volt, de itt nem is dicséretbél, hanem csak a fenforgó félreírés felderítésére hozzuk fel a mondottakat.

Világítsuk meg állításainkat néhány konkrét példával. A városi közkörház emelését a városi ellenzék azért ellenzte, mert attól tart, hogy annak fentartása a polgárságot fogja terhelni és növelni fogja a közégi pótdadókat. A hatóság és párta ellenben azért törekedett ezen intézményt létesíteni, mert az első sorban közegészségünknek javítására, másodsorban pedig a közfoglalomnak, az anyagi jólétnek fejlesztésére, szegényebb polgárságunk existenciájának biztosítására fog szolgálni s habár már az alapítás feltételei szerint is az intézet fentartása saját jövedelméből történik, még azon esetben is, ha bármely előre nem látható okból a városi közterhek némi emelkedését vonná maga után, ezen esetleges áldozatért bőséges kárpótlást nyerünk azon anyagi és erkölcsi előnyökben, melyekkel egy ilyen hatalmas, egészségügyi intézménynek városunkban létezése polgárságunk válságos gazdasági és társadalmi helyzetét meg fogja javítani. S a vagyonosabb középosztály épen ez által önzetlen áldozatkészséget tanusított. Mert kinek használ leginkább s közvetlenül a közkörház? Vajjon annak felépítése kinek adott foglalkozást s keresetet? Annak fentartása hány szegény családfenntartó polgárnak nyujt bizos kenyeret s hány helybeli iparosnak s kereskedőnek emelte munkakörü s áruforgalmát? Betegség esetén kinek családtagjai részestülnek ott ingyenes ápolásban s gyógykezelésben? A vagyonos középosztály csak közvetve részesül azon anyagi előnyben, hogy szegényebb polgártársainak keresete s adózóképessége növekedvén, a közterhek viseléséhez ezek is készségesebben és nagyobb arányban járulhatnak. — *Az állami tanítóképzede kibővítésének czéljaira szükséges telket a kívánt csere elfogadásával szívesen, sőt lelkesedéssel szavazta meg a hatósági párt, mert azon helyes meggyőződésben van, hogy ennek a tanintézetnek a megnagyobbítása s a növendékek számának emelése által szintén emelkedni fog városunkban a fogyasztási és árucikkétek forgalma, értéke és pol-*

gáraink anyagi jóléte. A városi ellenzék pedig a telek átengedését azért ellenezte, mert állítólag egyik közlekedési utunk el lesz építve. Pedig ebből az intézet fejlesztéséből is kinek volt közvetlen haszna? Ki építette azt fel, kik találtak ott szakipari és más-nemű foglalkozást, kik szállítanak oda elelmi-, fűszerárakat s egyéb szükségességeket?

Még több példát hozhatnánk fel, de azt hisz-szük főlegesen annak bizonyítása, hogy a hatóságot támogató közeposztály soha sem mulasztotta el saját jóléte, jól felismert erkölcsi s anyagi érdekeiket védelme s kielégítése, valamint városunk összes polgárainak egymásközi jó egyetértése s városunk anyagi és kulturális felvirágztatása érdekében azokat támogassátok, akik nem csupán szóval hirdetik, hanem tettekkel is bebizonyították, hogy polgártársaik javát rang- s pártkülömbőség nélkül igazán szívükön viselik és akik a beléjük helyezett bizalmat mindenkor önzetlen munkássággal igyekeznek kiérdemelni.

Egy választó polgár.

IRODALOM.

Dr. Dolencz József ügyvéd, Budapest, VIII., József-körút 24. sz. a. »Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár« címen folyóiratot indított, mely 1905. évi január 1-től kezdve, minden hó 1-én és 15-én három ivnyi füzetekben fog megjelenni.

Ez a folyóirat, miként címében is ki van fejezve, két részből áll. Közül egy-egy tisztán gyakorlati célra írt közigazgatási kézikönyvet és külön íven »Döntvénytár« címen közli a közigazgatási ügyekre vonatkozó legújabb elvi jelentőségű határozatokat. S ez egy éven keresztül — a 24 füzetben — a közigazgatási hatóságok végérvényes határozataiban mutatkozó gyakorlatnak becses és nélkülözhetetlen gyűjteményévé szaporodik fel.

A »Könyvtári« részben pedig minden évben egy-egy sorozat közigazgatási kézikönyvet fogunk kiadni. Ebben a »Könyvtárban« aztán évek során keresztül a vármegyei, községi és pénzügyi közigazgatási jog összes ágazatai önálló monografiákban lesznek feldolgozva.

Mindig az aktualitásra és a napi szükséglet igényeinek kielégítésére törekszünk abból a célból, hogy amikor valamely törvény vagy új intézmény életbe lép, mindjárt ott legyen a közigazgatási szakember kezében a biztos kalauz, az utmutató kézikönyv.

A »Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár« a gyakorlati közigazgatási tudomány, az érvényben levő közigazgatási jog közlönye lesz. Ezért szigorúan a dogmatikus módszer alapján írjuk a kézikönyveinket. Az elméleteket, javaslatokat, felesleges magyarázatokat mellőzzük. Mert az eleven jogszabályokat írjuk meg, amint azok érvényben vannak és épen arra akarunk utmutatást adni, hogy azok a gyakorlatban miként nyernek a lehelyesebben alkalmazást. Ez utóbbi szempontra helyezvén a súlyt, különösen gyakorlati példákkal fogjuk megvilágítani a jogszabályt. Minden kötet tele lesz gyakorlati példákkal, jogesetekkel és iratmintákkal, melyeket a legnagyobb pontossággal fogunk szerkeszteni. Minden kötet megírására a legkötönyvű szakembereket válogatjuk ki.

A »Döntvénytár« nem pusztán az elvi határozatok leközlésére szorítkozik, hanem azok szakszerűen lesznek feldolgozva. Minden újonnan hozott elvi határozatnál felsoroljuk a hasonló ügyre vonatkozó előbbi határozatokat és szembe állítjuk az ellentétes határozatokat. Megtesszük észrevételeinket. Ez a »Döntvénytár« mindig aktuális értékű, eleven, friss, szakadatlan kutforrasa lesz a közigazgatási gyakorlatnak e tekintetben valóban hűzópótló lesz folyóiratunk. Mert azt tapasztaljuk, hogy közigazgatási irodalmunk erre nézve hiányos. Az elvi határozatok többnyire rövidítve, rendszertelenül és elszórvva jelennek meg az egyes szaklapokban, ahol azokat megtalálni is vesződséges. Mikor pedig az elvi határozatok könyvalakban, összegyűjtve megjelennek, legtöbb határozat túlhaladott álláspontot képvisel, gyakorlati értéke alig van.

Épen azért a »Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár« előfizetési árát egész évre (24 füzet) 12 korona, félévre (12 füzet) 6 korona és egyes füzet ára 1 korona.

Csodával határos az a tömérdek kedvezmény és ajándék, melyet az »Érdekes Könyvtár«, a világ e legolcsóbb folyóirata nyújt előfizetőinek. E mellett a lap csak elsőrangú hazai és külföldi írók (többek közt Mikszáth Kálmán, Eötvös, Károly, Gárdonyi Géza, Tóth Béla, Szaboleska Mihály, Beniczky Bajza Lenke, stb.) legkiválóbb elbeszéléseit közli, tehát tartalma is a legmagasabb színvonalú. Allandó ingyenes melléklapja, a »Rejtvényvilág«, minden egyes rejtvény-megfejtőnek, kivétel nélkül, könyvjutalmat nyújt. — Előfizetési ár egész évre 2 korona, mely összeg az »Érdekes Könyvtár« kiadóhivatalába. Budapest, V., Kálmán-utca 2., küldendő. Mutatványfuzet kívánatra ingyen és bérmentve.

INGYEN és BÉRMENTVE.

Az »UJSÁG« minden előfizetője kivétel nélkül megkapja

AZ UJSÁG

politikai napilap

Nagy Képes Naptárát

Az Ujság husvétii ajándéka a **Herceg Ferencz Album** lesz. Állami-, megyei-, városi tisztviselők, lelkészek tanárok, tanítók **Az Ujság**ot kedvezményes, havi 2 korona árban kapják.

Megrendelő cím: **Az Ujság kiadóhivatala Budapest, Kerepesi-ut.**

Az Ujság előfizetési ára:

Egy óra	2.40
Negyedévre	7.—
Félévre	14.—
Egy évre	28.—

20112—261/1904. kig. közgy. sz.

Hirdetmény.

A hat évi megbízás lejártával a folyó év végével a törvényhatósági bizottságból kilépő bizottsági tagok helyébe és pedig az I. választó kerületben 9, a II. választókerületben 5 és a III. választó kerületben 6 bizottsági tagsági helynek betöltése elrendelvetén, a törvényhatósági bizottság közgyűlése a választás határidejéül f. évi december hó 22-ik napját tűzte ki és a választás vezetésére az I. kerületbe elnökül dr. Nikolausz Béla, helyettesül dr. Bernhart János; a II. kerületbe elnökül Weisz Nándor tanácsnok, helyettesül Müller József, a III. kerületbe elnökül dr. Klánecz György, helyettesül Szűcs Ferenc bizottsági tagokat küldötte ki.

Választási helyiségül az I. kerületben — melyhez az egész belváros tartozik — a városi székház 2. számú tanácsterme; a II. kerületben, amely Józsefváros, Istvánmege, Katonaváros és Kiscsávoly városrészekből áll, a belvárosi róm. kath. népiskolai épület; a III. kerületben, mely Homok, Szállás, Rókus, Szentjános városrészeket és a külterületet foglalja magában, az alsóvárosi róm. kath. népiskolai épület jelöltetett ki.

A választás a fenti napon reggel 9 órakor kezdődik és tart délután 4 óráig.

Figyelemzetem a közönséget, hogy a választási elnökök, a bizalmi férfiak, a jelen lenni köteles hivatalos személyek és általában a szavazók a törvény különös oltalma alatt állanak.

Baja, 1904. évi december hó 9.

Dr. Hegedüs Aladár
polgármester.

KOLLÁR A. BAJA

KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, ÍRÓ-, ÉS RAJSZERKERESKEDÉSE,

KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KÖNYVKÖTÉSZETE,

A »BAJAI HIRLAP« KIADÓHIVATALA.

Mindennemű könyvnyomdai munkák, ugymint: könyvek, folyóiratok, bál- és lakodalmi meghívók, eljegyzési kártyák, névjegyek, számiák, levélpapírok, levélborítékok, körlevelek, gyászjelentések, árjegyzékek, falragaszok, stb. a legizesebb és díszes kivitelben készítettnek.

Községi-, közigazgatási- és ügyvédi nyomtatványok nagy raktára.

Előfizetések bármely heti vagy napilapokra, valamint külföldi folyóiratokra az eredeti áron vétetnek fel.

Minden bárhol megjelent és hirdetett művek a boltiáron megszerezhetők. Ugyisint azok a legkedvezőbb részleffizelésre is szállíthatnak.

Bármilyen könyvnyomdai munkák a legolcsóbb áron vétetnek fel.

Hirdetések a Bajai Hirlap részére a legolcsóbb áron vétetnek fel.

4°-os Pénzkölcsön

Folyamodó tartozik bemutatni hiteles telekkijvonatot és kataszteri birtokívet. Értékesebb jó karban levő városi bérházakra 4°/₂-os törlesztéses kölcsön

közvetítették az alant jegyzett iroda útján földhitekre 1000 koronától feljebb amortisatio utáni törlesztéssel 20 évtől kezdve 40—50 évi időtartamra. Földhitelemnél a közvetítési díj rendkívül szerény. **Előleg nem kértetik.**

30.000 frt. készpénz betétel kerestetik egy fővárosi hitelintézetnél. — A betevő igazgató tag lesz rendes évi fizetés és tantieme járulékkal. Egy fővárosi körüti nagy kávéház évi bére 9000 korona mérsékelt árban eladó. — Irodám útján eladók: kisebb kávéház, kávémérések, vendéglők és egyéb üzletek. — Válaszra bélyeg feltétlenül kértetik.

Pollák János ügynöki irodája Budapest, VII., Vörösmarty-utca 2 szám.

Minden család pénzt takarít!!!

Remek 6 szem. kávékészlet minden színben csak 95 kr. f. 1.40 f. 1.90	Finom ajour 6 szem. kávékészlet minden színben csak f. 2.20 f. 2.90 f. 3.45	Remek 6 szem. vászon Damaszt garnitura csak f. 2.10 f. 2.90 f. 3.40 f. 3.90	Szép mintázott vászon törülköző 6 drb csak f. 1.25 f. 1.72 f. 1.90 f. 2.10
30 rőfös vég csodavászon csak f. 3.65	30 rőfös vég bőrvászon csak f. 4.15	30 rőfös vég írlandi vászon csak f. 4.95	30 rőfös vég Gyöngy vászon csak f. 5.45
30 rőfös vég vég rumburgi vászon csak f. 6.40	30 rőfös vég vég R. chiffon csak f. 5.40	30 rőfös vég vég jó minőségű chiffon csak f. 4.65	30 rőfös vég vég R. chiffon csak f. 5.40
50 rőfös vég bőr vászon csak f. 8.25	50 rőfös vég írlandi vászon csak f. 9.45	50 rőfös vég rumburgi vászon csak f. 10.40	30 rőfös vég vég R. R. chiffon csak f. 6.85
30 rőfös vég csikos Kanavász csak f. 3.25	30 rőfös vég csikos és kockás I-ma kanavász csak f. 4.55	30 rőfös vég finom kanavász csak f. 5.40	30 rőfös vég vég fehér csikos csinvat ágyhuzatra csak f. 6.35
Remek női ing vászonból, kézi himzéssel csak 85 kr. f. 1.15 f. 1.55	Remek női Chiffon-ing schweizi himzéssel csak f. 1.10 f. 1.42 f. 1.74	Remek női háló Corseta nagy választékban csak 98 kr. f. 1.25 f. 1.56	30 rőfös vég vég virágos fehér csinvat ágyhuzatra csak f. 7.40
Varrás nélküli vászon lepedő 2 mtr. hosszú és 1 ¹ / ₂ mtr. széles csak 92 kr.	Varrás nélküli remek vászon lepedő 2 mtr. hosszú 1 ¹ / ₂ mtr. széles csak f. 1.05	Nemzetközi keresk. ügynökség Budapest, Kerepesi-ut 65. szám, 1. em.	
		Remek női chiffon nadrág csak 90 kr. f. 1.18 f. 1.45	Remek Cloth és posztó alszoknyák csak f. 1.65 f. 2.15 f. 3.22
		Remek selyem Cloth paplan minden színben csak f. 3.95	Remek Caschmir paplan minden színben csak f. 3.55

Szegedi Kereskedelmi és Iparbank

Bajai fiókjintézete

Drescher Gyula-féle házban.

Jutányos módzatok és olcsó kamattételek mellett nyújt:
Törlesztéses és kamatozó jelzálog-kölcsönöket,

Váltókölcsönöket,

Előleget értékpapirokra és árukra,

Vesz és elad értékpapirokat és idegen pénzeket,

Bevált szelvényeket,

Elfogad takarékbetéteket és betéteket folyószámlán (Cheque-forgalom.)

Elvállal tőzsdei megbízásokat,

Valamint eszközöl minden egyéb a bankszakmába vágó műveleteket.

DUPLA VILLANYDELEJES

kereszt
vagy
csillag.

D. R. G. M. 88,503. sz.

Gyógyít és felüdít jótállás mellett: köszvény, reuma, asthma (nehéz lélegzés), álmatlanság, fülzúgás, nehéz hallás, epilepsia (eskór), idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migrén, tehetetlenség, influenza, valamint minden idegbetegségnél. Azon beteg, aki 88,503. sz. készülékem által legfeljebb 45 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzt. Ahol már semmisen használt, ott kérem az én készülékemet megkísérleteni; meg vagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

A nagy készülék ára 6 korona, idült betegségeknel alkalmazandó.

A kis készülék ára 4 korona, könnyebb betegségeknel alkalmazandó.

A központi elárusítóhely szétküld utánvéttel vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére

SCHEFFER D. SÁNDOR
BUDAPEST, VIII., Bezerédy-utca 3-ik szám.

Építkezési kölcsönök

a tervrajz és költségvetés alapján különösen előnyös feltételek mellett, valamint

törlesztéses kölcsönök

lakóházak és földbirtokokra különféle módzatokkal,

10 évtől 50 évig

terjedő törlesztésre, a legmagasabb érték arányában gyorsan engedélyeztetnek. Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál:

SCHÄFFER VILMOS bankkegyesületi igazgató,
SZEGEDEN.